

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Rebecca Done
THIS SECRET WE'RE KEEPING

Copyright © Amderley Books Ltd, 2016
Translation Copyright © 2016 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-01803-5

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

REBEKA DAN
SADA
ILI
NIKADA

Prevela Radojka Jevtić

 izdavaštvo
vulkan

Beograd, 2016.

Za Marka

1

Drugi put kada je Metju Lengli ušao u Džesikin život, skoro ju je ubio.

Samo nekoliko minuta ranije podigla je pogled iz gužve u kojoj je bila i videla da on stoji tek na nekoliko metara od nje, okrenut leđima. Neverovatno, posle više od sedamnaest godina koliko su rastavljeni, sada je bio toliko blizu da bi se i okrenuo da je ona otvorila usta i izgovorila mu ime.

Prosto se zaledila. Možda je čekala da se njegova prilika rasprši dok je pokušavala da shvati zašto je njen um odlučio da je obmanjuje. Već nedeljama viđala je njegov duh, utvaru svog perifernog vida koja je stalno nestajala pre nego što je uspevala da je propisno sagleda, kao senka koju jure mačke.

Ali onda se nasmešio zbog nečega – i, odmah, znala je da je stvaran.

Neopažena, Džes je gledala kako on počinje da se kreće kroz masu. Bio je viši od većine ljudi, tako da je bilo lako spaziti ga, a i krasila ga je karakteristična brada od tri dana i snažna vilica koju imaju ljudi koji uvek izgledaju lepo na slikama. Na vrhu njegove obrijane glave stajale su naočari za sunce – ali u nekom drugom životu, Džes je znala da bi mu kosa bila divlja i tamna.

Posle sveg ovog vremena bio joj je poznat kao omiljena fotografija.

Džes se bavila kateringom i pre nekoliko meseci pristala je da kuva za publiku na sajmu hrane koji se održavao na imanju obližnje vile u severnom Norfoku. Bio je to prvi zaista topao dan u godini, i nedostatak vetra, trava koja se nežno rosila i miris fermentisanog piva u glavnom šatoru začuđujuće su podsećali na buđenje u poluugušenom, mamurnom stanju ispod nekog platna na muzičkom festivalu.

Dok je pokušavala da pronađe kuhinju za demonstraciju, okružila ju je gusta masa ljudi koji su se sporo kretali, neprobojna gomila vlažnih majica i izvijenih vratova. Koliko je Džes mogla da razazna, priključila se kraju gomile koja je pratila nepotkrepljene tvrdnje da je negde blizu štanda s predjelima primećen poznati kuvar – iako se na kraju ispostavilo da je to samo neko s neverovatno sličnim ukusom za okvire naočara. Kolektivno nezadovoljna, masa je sada pokušavala da se razide, ali svi koji su držali tezge ugrabili su priliku da tom dodatnom broju ljudi ponude besplatne uzorke, tako da je brzo kretanje postalo moguće otprilike kao i guranje u prvi red na koncertu Džastina Bibera.

Zbog isprekidanih zvukova koji su izlazili iz mikrofona u kvaru, bar je bilo lako naći kuhinju za demonstracije, mada je više zvučalo kao proba zvuka koju neko otaljava, nego nešto zbog čega bi ljudi zastali i to posmatrali. Džes je bila sledeća na redu, sa azijskom fuzijom hrane, ali već je počela da se pita da li je prekasno da otperja kući i u poslednjem trenutku izvuče se na napad žučnog kamena ili takvo nešto.

I tada, dok je nehajno razmišljala o begu – tada ga je videla.

Prošlo je nekoliko sekundi pre nego što je počeo da se kreće. Osećajući kako joj se otkucaji srca pomalo ubrzavaju, Džes ga je pratila pogledom dok je skretao ulevo, iako nije mogla baš odmah da reaguje zbog naslaganih kutija sa sastojcima koje je nosila i torbe koja joj je bila prebačena preko ramena. Kada je izronio iza porodice koja je kupovala gomilu domaćeg hleba, videla je da razgovara s vitkom brinetom – verovatno svojom suprugom – s vrtoglavo visokim potpeticama i u svetlocrvenoj haljini koja je isticala njen besprekorni ten. Mala devojčica tamne kose, u šortsu i žutoj bluzi, držala se srećno za njegovu levu ruku.

Zastali su za trenutak da pogledaju neku tezgu i Džes je videla kako on poseže i uzima nešto, istovremeno okrenuvši glavu da čuje šta mu kćerka priča. Svaki njegov pokret bio je, kao i uvek, izveden s određenom namernom – pažljiv, odmeren. Nekoliko užasnih sekundi Džes je mislila da bi možda mogla da ga dozove. Ali kada ih je skoro sustigla, već su ponovo krenuli, a njegova žena i kćerka trudile su se da prate njegov dugi, odlučni korak koji je Džes dobro poznavala.

Počevši da oseća nekakav klip kako joj se ludački pomera napred-nazad u grudima, naprezala se da ga vidi dok se kretao ka izlazu iz šatora. Ispred nje se neočekivano otvorio put kroz masu i došla je do daha, a zatim ubrzala korak. Ali onda, niotkuda, put su joj preprečila trojica negovatelja

koji su strpljivo usmeravali ljude u invalidskim kolicima ka redu za specijalno sirće.

Džes je glasno uzdahnula, uspaničena što mora da čeka. Masa se zgusnula i ona ga više nije videla. Osetivši njenu nestrpljivost, negovatelji su pokušali da izmanevrišu i propuste je, ali gužva oko njih sada je bila pregusta i niko nije mogao da se pomeri. Sa suzama u očima slušala je njihovo bespomoćno izvinjenje. „U redu je, ne brinite, nema veze“, uspela je da kaže, stideći se svoje nepristojnosti, poražena i preplavljena sramom. Vlažnost u šatoru postala je skoro nepodnošljiva.

Kada je uspela da se pomeri, on je nestao. Džesine ruke bile su toliko vlažne da su joj kutije stalno klizile iz njih. Bila je previše nervozna da bi ih bacila – nekako je ubedila sebe da će je neko veoma strog, s jakom vilicom i rasporedom u rukama, za manje od petnaest minuta naći i naterati da izađe na binu – i počela je da gura ramena i laktove u stranu kao pokretna vrata dok se kretala ka izlazu iz šatora. Bila je čudnovato svesna da publika kasnije ovo neće ceniti: sredovečna žena psovala je dok je prolazila, a mladi otac uzviknuo je kada je kolonom zakačila ruku njegovog deteta. *Izvinite*, pokušala je da kaže dok je nastavljala dalje. *Izvinite*.

Odmah je spazila njih troje, na pola puta niz travnjak koji vodi ka parkingu. Kada je stala na travu i kada su joj pluća konačno udahnuła svež vazduh, poželela je da ga dozove, ali unutrašnja histerija lišila ju je sposobnosti govora. Sada je trapavo trčala za njim, kao dete koje pokušava da sustigne ljutog roditelja, a klompe su joj neugodno šljapkale dok se kretala i tako je usporavale.

Na kraju je morala da stane i da se savije. Tako bespomoćna, teško dišući, gledala ga je kako ulazi u crni *audi*. Njegova žena prvo je vezala dete na zadnjem sedištu, a onda mu se pridružila na suvozačkom mestu, glasno se smejući dok je zatvarala vrata. Kao da je, spazivši da se Džes preznojava i muči da dođe do daha na brdu iznad njih, odlučila da joj se naruga, trijumfalno pokazujući porodično jedinstvo.

Na samo nekoliko dragocenih minuta Džes ga je ponovo pronašla – i opet joj je prerano iskliznuo iz prstiju. Sada je morala da se pokrene.

Audi je pošao unazad. Džes je osetila da joj panika ključa u grudima dok je gledala kako polako vozi ka izlazu. Izlaz ka glavnom putu imao je jednu dugu traku i nije se moglo preticati: jedan automobil je ulazio, jedan izlazio. Kočiona svetla *audi*ja su sjajila, a motor brujaao dok su čekali.

Tada je videla da ima šansu, možda tridesetak sekundi ili manje. Tako je konačno bacila kutije i torbu i potrčala preko travnjaka da bi došla do puta, na mestu gde staza oštro skreće. Možda je samo nameravala da zapamti njegove tablice ili da im se pogledi susretnu – ali dok je prilazila ivici šljunka, on je došao na kraj reda i otvorilo se mesto na traci puta. Ubrzao je, verovatno nestrpljiv.

Uskoro će nestati zauvek. Impuls da zakorači i da ga zaustavi bio je tako instinktivan da je to jedva i bila njena svesna odluka.

Mora da ju je spazio baš u poslednjem trenutku – jer je auto uz škripu guma zastao istovremeno kada je nju oborio s nogu. Sam udarac bio je više kao oštro guranje, zbog kojeg je sela posred šljunka, kao da je, prosto, odlučila da se odmori od prelaska puta.

Njen polutrans prekinuo je čudni orkestar vrata automobila koja su se zalupila, deteta koje je plakalo i žene koja je psovala, a pratio ga je prvi nalet bola negde u njenoj desnoj butini. A onda je on čučnuo pored nje i stavio joj ruku na leđa, pa je upitao da li je dobro.

Još joj nije video lice.

„O, bože“, vikala je njegova žena; svaka reč bila je ispunjena šokom, kao da je nju upravo udarila tona i po nemačkog inženjeringa. „O, bože, o, bože, o, bože.“

„Ne pomeraj se. Jesi li dobro?“, ponovo je upitao Džes. „Ne pomeraj se.“ Nekome drugom zvučao bi mirno, ali Džes je uočila paniku u njegovom glasu.

A zatim se okrenula da ga pogleda, istovremeno kada je on podigao naočari za sunce navrh glave, i suze su joj odmah potekle.

Izustio je eho reči svoje žene, upola sporije, upola tiše: „O, bože.“

Oči su mu bile potpuno iste. Zelene. Prodorane. Izgledao je starije, tamnije, sigurnije, kao da je njegova prethodna verzija bila samo nacrt.

Gledali su se oko pet sekundi, tokom kojih su njene noge počele da raščlanjuju udar koji se desio – ili su možda obrađivale užas prave drame koja se sada odvijala – i počele su da se pomalo trzaju. U drveću višanja koje je okruživalo put, jato zeba veselo je čavrljalo među pupoljcima kao da se ništa nije dogodilo.

„Jesi li dobro, jesi li dobro, jesi li dobro?“, brbljala je sada njegova žena, ali to je više zvučalo kao neko piskavo naređenje nego kao pitanje.

Spustio je glavu, a Džes je pomerila drhtavu ruku sa usta i prekrila oči, i tako su sedeli nekoliko trenutaka na šljunku, kao da je to bio zaključak

svega što se ranije desilo, kao da su oboje samo ispustili dah koji su dugo zadržavali.

I dok je izgledalo da sav zvuk oko njih nestaje, postali su ostrvo u sredini puta, skupljeni i nepomični, jedno pored drugog. Džes nije bila svesna ničega osim umirujuće topline njegovog daha i utešnog dodira njegove ruke na leđima, delića uvrnute radosti koju je osećala zbog toga što su – na neki maleni način – ponovo zajedno. Izgledalo je kao da je sva gungula stala negde daleko. Sekunde su se rastegle. Osećala se začuđujuće mirno.

Ali onda ih je prekinuo brutalni nalet sirene, koji je primorao Džes da konačno podigne glavu. Videla je kako njegova žena pokušava da kuca uprkos manikiranim noktima – devet, devet, devet* – dok se red formirao u oba pravca, a automobili smenjivali da običu nezgodno postavljen *audi*. Neki vozači mislili su da je važno da turiraju veoma glasno dok prolaze, verovatno da bi ukazali na to koliko je neugodno biti zaglavljnjen i čekati u redu tokom produženog vikenda. Drugi su, prosto, buljili kroz prozore u Džes, sa istom praznom nezainteresovanošću koju čuvaju za mentalno obolele ili mrtve pijane.

„Isuse *Hriste*, Vile!“, prolajala je tada njegova žena, a zatim je detetovo plakanje naglo postalo glasno.

Džes mu je uhvatila pogled. „Vile?“, prošaputala je, da proveri da li je dobro čula.

„Molim te.“ Samo to je rekao. Strah mu je bio ispisan na licu. Nije morao ništa više da kaže.

Džes je spustila pogled. Njene farmerke bile su netaknute i nije bilo vidljive štete, recimo, fibule koja izbija napolje ili čašice kolena koja ide u pogrešnom pravcu. Mogla je da se pretvara, zasad. Pokušavajući da ignoriše bol, rekla je što je glasnije mogla: „Dobro sam.“

Ponovo je spustio glavu, što je istovremeno mogao biti znak olakšanja ili sumornog očaja, dok je njegova žena počela da upravlja mestom nesreće, uzvikujući naredbe da Džes ostane tu gde je, da joj Vil dâ svoju jaknu, da se njihova kćerka (koja se ukočila od straha) ne pomera: „Ne mrdaj, Šarlot!“ Onda je pažnju usmerila na svoj telefon. „Pregazio je nekoga, Šeri, prokletstvo, Šeri, pregazio je nekoga.“ Nije bilo jasno da li je već bila na *ti* s dispečerkom hitne službe ili je pozvala prijateljicu kada se Džes pridržala

---

* 999 je broj Hitne službe u Velikoj Britaniji. (Prim. prev.)

za branik *audiya* i pridigla se. U svakom slučaju, osetila je neočekivani nalet sažaljenja prema osobi s druge strane veze.

„Jesi li dobro? Možeš li da pomeriš nogu?“ I dalje mu je jedna ruka bila na njenim leđima, a drugu je koristio da je uhvati za lakat i da je smiri.

Džes je pružila stopalo i lagano pomerila nogu. Bolelo ju je do srži. Osetila je kako mu se prsti napinju kada se trgla.

„O, bože, Isuse Hriste, Vile“, ponavljala je njegova žena, iako je i dalje držala distancu, štiteći se vratima automobila kao da se boji da ne zamrlja cipele krvlju. „Prokletstvo. Ima li štete?“

Džes je shvatila da ona možda priča o automobilu.

Okrenuo se i pogledao ju je kao da nema pojma ko je ona, ova radoznala neznanka s lepim autom i nedodirljivim cipelama. „Ne“, rekao je drhtavim glasom, „dobro je.“ Nežno je pokazao na Džes otvorenim dlanom, kao da je ona životinja na farmi koju bi njegova kćerka možda htela da pomazi.

Negde s leve strane *audiya*, Džes je primetila kako žena u jarkom kaputu i s odlučnim izrazom lica hoda ka njima, spremna da preskoči *tojotu jaris* i organizuje taj haos. Ipak, nenamerno je samo doprinela haosu, tako što je počela da viče i traži svedoke, od kojih je većina gurala ka devedesetoj i imala loš vid.

Ponovo ju je pogledao, ali baš kada je hteo nešto da prozbori, neko iz hitne pomoći, ko je, očigledno, očajnički želeo da razbije monotoniju tog dana, ugurao je Džes u kolica. I dok su je žurno odvozili s mesta nesreće s listom aluminijumske folije preko kolena, čula je njegovu ženu kako i dalje uzvikuje bez daha: „O, bože, Isuse Hriste, Vile, jebote“, kao da joj ovaj pruža najbolji orgazam u životu.

2

Džes je provela podne i rano veče zatočena u ogromnom kompleksu, digitalnom sistemu karata u hitnoj pomoći, gde joj se konačna, brzopleta dijagnoza doktora o nagnječenju činila začuđujuće razočaravajućom posle prvobitnog obećanja o svem tom visokotehnološkom pregledu. Od sveg tog iskustva poželela je alkohol, iako je znala da on nikada ne sme da se kombinuje s lekovima protiv bolova. Ipak, pozvala je svoju najstariju drugaricu, Anu, saopštila joj taman toliko informacija da joj uzrokuje bolove u grudima, i predložila da se nađu i popiju flašu merloa i mirno i objektivno

Sada ili nikada

analiziraju događaje od tog dana. Ta ideja zazvučala je obećavajuće pošto je Ana glasno psovala u slušalicu nekoliko sekundi, a zatim se rasplakala u Džesino ime.

Seoski bar s vinom i delikatesima, *Karafa*, bio je njihovo omiljeno mesto. Vodio ga je Filip, iseljenik iz Bordoa, s genetski besprekornim nepcem i nosom za zanimljiv sir. Taj preuređeni ambar bio je predivna mešavina prevrnute buradi od hrastovine, čavrljanja, zveketa i žalosne melodije pesama Leo Maržan* koje su se čule u pozadini.

Kada je otvoren, bar je postao neočekivano uspešan u stvaranju ambijenta ruralne Francuske u engleskom polupredgrađu, ali to je bilo pre nego što je *Gardijan* napisao veliki ekspeze o tom mestu, u dodatku ironično nazvanom *Skriveni Norfok*. Zatim su ga preplavili prošiveni prsluci i galama drugih vlasnika o vinima novog sveta, bolje osvetljenje i veći izbor hrane sa aditivima na meniju. Samo prošle nedelje Džes je slušala, grizući se za jezik, kako histerična majka traži sok od pomorandže, riblje štapiće i kolutiče od špageta za svoje troje (jednako histerične) dece mlađe od pet godina.

Te večeri, mesto je bilo puno. Bilo je toplo i sparno i unutra i napolju, kao da se nešto krčka. Filip je otvorio sve prozore i pustio unutra blisku vrelinu večeri i udaljeni zvuk muzike. Takođe je vrlo uviđajno rezervisao sto do prozora za Džes i Anu, i stavio na njega bordo *Sent-Emilion* i tanjir *Karafinog* najboljeg kamambera.

Džes se polako kretala kroz bar i uljudno ćaskala sa susedima i poznanicima, kao da upravo nije doživela najčudniji dan u životu. Kada je stigla do svog stola, sela je i sipala sebi vino, pa dopustila očima da odlutaju ka dvorištu, a umu da oputuje do vozača automobila koji je čučao pored nje na šljunku pre samo nekoliko sati. Na licu mu se očitavao zapanjeni poraz, kao da ga je neko za glavu viši od njega neočekivano udario u prepone. Njegov neizrečeni očaj bio je bolni podsetnik na njihov poslednji susret. Od same pomisli na to žacnulo ju je srce.

Uz pomoć vina progutala je i tu misao, pa se poslužila kamamberom. Dok joj se lepio za prste, pomislila je da bi zaista mogla da jede više mekog sira. Negde je pročitala da je pun pogodak kada se upari s malinama i crnim biberom.

---

* Francuska pevačica. (Prim. prev.)

A zatim, kao i uvek, tu je bila Ana, koja je podigla ruku ka Filipu dok se gurala kroz masu što se prelivala iz bara. Kada se pridružila Džes za stolom, bez reči je uzela svoju čašu za vino, kao da joj je ta težina na dlanu nudila određenu utehu koju moć govora, u tom trenutku, nije mogla.

Izgleda predivno večeras, pomislila je Džes, sa crnom kovrdžavom kosom koja joj nežno pada u kovitlacima, licem pomalo rumenim od brzog hoda i, verovatno, alkohola. Ana je od prethodne godine pokušavala da zatrudni, tako da nije trebalo da pije, ali uglavnom je pravila izuzetke za bitne događaje, kao što su venčanja, rođendani i nepredviđene nesreće na drumu.

„Pa, tvoja saobraćajna nesreća...“, počela je Ana, a onda sačekala, verovatno da Džes objasni kako to da nije u gipsu i ne dobija kiseonik iz boce.

Ana je zasad znala samo ono što joj je Džes rekla telefonom: da ju je *audi* udario u nogu, ali da nije bilo veće štete. Zaustavila se pre nego što je otkrila identitet vozača. Takva vest mogla se izreći samo licem u lice.

„Nije to bila prava nesreća“, rekla je Džes pažljivo. „U stvari, jeste, ali vozač nije pobjegao.“

„Verovatno zato što si mu bila zaglavljena ispod prednjeg branika“, rekla je Ana pre nego što je malo omekšala i uzela Džes za ruku. „Isuse, Džes. Jesi li sigurna da si dobro?“

U satima koji su prošli između nesreće i dolaska u *Karafu*, Džesina noga dobila je iznenađujuće nasilnu nijansu ljubičaste i počela nežno da pulsira kao nešto što polako odumire – ali nju su delimično umirili jasni rezultati rendgena i zapanjujuća nezainteresovanost lekara, koji je samo provukao glavu kroz zavesu da postavi dijagnozu nagnječenja mekog tkiva pre nego što je ubrzo ponovo nestao. Njegov savet sastojao se u tome da ode kući i pije lekove – a time je očigledno rekao da to nije ništa što šaka lekova protiv bolova i čaša ili dve vina ne mogu da reše.

„Mislim da jesam“, rekla je i polako klimnula glavom. „Mislim, boli me, ali moglo je da bude mnogo gore.“

„Pa, mora da je prekoračila brzinu“, zaključila je Ana, čela toliko nabrajanog od brige da je Džes poželela da posegne rukom i da ga izglati.

Džes je odmahнула glavom, pomislivši kako bi bilo mudro da počne time što će naglasiti olakšavajuće okolnosti za vozača. „Ne, potpuno je bila moja krivica. Istrčala sam pred automobil.“

„Zaista? Zašto?“ Ana je izgledala skeptično – što je i razumljivo, pošto je Džes, kao i većina ljudi, bila obično dovoljno prisebna da ne skače svojevolumino ispred automobila.

Sada ili nikada

Kada se Džes spetljala tražeći prave reči da joj kaže novost, Anina sklonost da sve logički analizira počela je da se pokazuje kroz nalet dijagnostičkih pitanja.

„Kakav je auto vozio?“

„Audi.“

„Da li je bio star? Onako, prestar da bi vozio?“

„Ne.“

„Premlad?“

„Ne, ne.“ Razmislila je o tome. „U sredini.“

„Da li je bilo nekoga s njim?“

Džes je klimnula glavom. „Dvoje.“

„A šta je s brojem tablica?“

„Obezbeđenje ga je uzelo.“

„Hoćeš li ga tužiti?“

„Ne“, rekla je Džes brzo, namrgođena. „To je samo nagnječenje.“

Ali njih dve bile su prijateljice toliko dugo da su obe znale da je ovo uznemireno ispitivanje gotovo nepotrebno. Ana je samo trebalo da se zavalj na stolici i pogleda Džes u oči – pa je to i uradila. „U redu. Zašto imam osećaj da mi nešto ne govoriš, Džes?“

Džes je nežno ljuškala merlo na dnu čaše, diveći se njegoj gustini, gledajući kako se pojavljuju *vinske suze*. Toliko godina mislila je da *vinske suze* samo označavaju određeni stepen pijanstva (Filip ju je na kraju diskretno ispravio – verovatno da bi sprečio Džes da se dalje sramoti na njegovim večerima probanja vina koje posećuju izrazito dobrostojeći).

Džes je naglo uzdahnula i pogledala Anu u oči. „Ovo mora da ostane među nama.“

Srećom, *Karafa* nije bila mesto gde ljudi previše obraćaju pažnju na susedne stolove – ali Džes se ipak nagla i plava kosa stvorila joj je mali zastor preko jedne strane lica, kao da će joj to nekako pomoći da izgovori te reči.

„Bio je to Metju. Metju Lengli vozio je kola.“

„O, bože.“ Ana je stavila ruku preko usta, i sedele su u tišini za trenutak, dok su ih zvuci bara zapljuskivali kao voda davljenika.

Posle nekoliko sekundi izgledalo je da se Ana setila kako da diše, iako se i dalje jednom rukom držala za ivicu stola, kao da je bila uplašena da će poleteti. „Ali bila je... to je *bila* nesreća?“

„Da... na neki način. Mislim, moja je krivica. Istrčala sam... Pokušavala sam da ga zaustavim.“

Ana je zurila u nju. „Šta?“

„Uspaničila sam se.“

Ana nije trepnula. „Zašto?“

Pošto nije bila ni policajac, ni član obezbeđenja, ni kaskader, Džes je uviđala kako će biti teško objasniti zašto je zaustavljala saobraćaj tako što se bacila ispred automobila. „Odlazio je“, rekla je tromo. „Želela sam da ga zaustavim.“

„Dovoljno da se ubiješ?“

Džes je dodatnim gutljajima vina odbacivala realnost rizika koji je postojao. „Nije bilo tako. Nisam čak ni promislila. Nije bilo vremena – prosto sam... zakoračila.“

„Koliko te je ljudi videlo?“

„Previše“, rekla je Džes i osetila mali čvor straha u stomaku. „I bio je sa ženom i nekom devojčicom. Mislim, sa suprugom. Bio je sa svojom suprugom i kćerkom.“

„Isuse Hriste.“

Pod uobičajenim okolnostima, čovek u četrdesetim koji je oženjen i ima kćerku teško da bi bio glavna vest. *Večeras jeste*, pomislila je Džes tmurno, otpijajući još jedan veliki gutljaj iz čaše.

„I sigurno te je prepoznao?“

Džes je nagla glavu ka Ani, kao da želi da kaže: *Ma hajde*.

„Izvini“, rekla je Ana brzo i zastala da otkloni iskušenje tako što je preostalo vino iz flaše sipala u Džesinu čašu, sa žarom koji je implicirao da bi ona sama htela da ga iskapi.

„Pa, šta je rekao, Džes? Mislim, kada je video da si to ti.“

„Ništa posebno. Skoro ništa nije rekao. Bilo je ljudi oko nas... oboje smo bili u šoku.“ Oklevala je. „Ali – njegova žena stalno ga je zvala *Vil*.“

Izraz zbunjenosti preleteo je preko Aninog lica pre nego što je shvatila. „Promenio je ime“, disala je. „Tako je uspeo da nestane s lica zemlje.“

„Ima smisla“, promrmljala je Džes, usta punih zrelog sira, odlučujući u tom trenutku da zadrži za sebe svoje neizmerno olakšanje što je iz prve ruke videla da Metju Lengli nije mrtav.

Ana je zastala. Izgledalo je da joj misli lete tako brzo da Džes ne bi iznenadilo da glava počne da joj vibrira. „Možda to nije ni bila slučajnost.“

„Ne, svakako jeste. Videla sam auto i prosto sam...“

Ana je odmahнула glavom i nagla se napred. „Ne, mislim, što je uopšte bio tamo. Sama si rekla da ga svuda viđaš. Možda si u pravu. Možda te prati.“

Odabравši da ne preispituje Anino veoma zanimljivo odstupanje od svojih predašnjih nagoveštaja da bi prosto trebalo da zameni alkohol česmoваčom i nesanicu dobrim snom, Džes je prosto slegla ramenima, potpuno ostavši bez ideja. „Možda. Ne znam, *ne znam*.“

Ana se namrštila. „U redu, u redu.“ Za razliku od Džes, Ana je kao đak bila odlična u matematici i uglavnom se nosila s problemima tako što je pokušavala da ih sagleda s logičke strane. „Hajde da pogledamo činjenice. Čak i da te prati, sumnjam da će posle ovoga nastaviti. Ne ako je policija uključena u sve.“

Džes je progutala knedlu. „Ali moram da pričam s njim, Ana.“

Ana se nagla napred da spreči Džes da ignoriše ono što će reći, i zvučala je nežno, ali odlučno. „Nema ničega o čemu vas dvoje treba da pričate. Ozbiljno – nema reči za ono što se dogodilo. Bolje je za oboje da nikada više ne stupite u kontakt.“

Džes se nije slagala, ali nije ni negodovala.

„Znaš da sam u pravu, Džes“, nastavila je Ana nežno.

Čak i kada su im se pogledi sreli, Džes nije mogla da odgovori. „Pa, kakva mu je žena?“, pitala je Ana posle kratke tišine.

Džes je iznenadila samu sebe što se setila detalja za koje nije znala da ih je uopšte primetila u to vreme, i za trenutak se pomučila da artikuliše šta svi oni znače u njenoj glavi. Srebrni nakit. Sjajna kestenjasta kosa, ravna, s predivnim šiškama. Videlo se da trenira, imala je zavidne mišiče. Ona vrsta podrazumevanog autoriteta koja zahteva brižljivo rukovanje.

„Nije njegov tip“, na kraju je otkrila Ani.

„Ti ne znaš koji je njegov tip.“

„Znam da ona nije“, odgovorila je Džes, pomalo preoštro.

„Da li misliš da je shvatila ko si ti?“

Džes je odmahнула glavom. „Ne vidim kako je mogla. Samo je stajala pored automobila i vrištala na njega. Mislim da je bila pomalo zabrinuta za farbu.“

„To je sjebano“, objavila je Ana, kao da je to uopšte trebalo da se kaže.

Kada je Ana ispila čašu, a Džes ostatak flaše, njihov razgovor kraju se na premestio na distancu pri kočenju, zamršenost Aninog internet kalendara ovulacije i prednosti – ili mane – veganske ishrane (pošto je smazala kamamber, Džes nije bila preterano iznenađena što je stala na stranu onih koji preferiraju hranu koja verovatnije izaziva infarkt).

Dok je Filip stigao do njih posle nekog vremena sa dve čaše za šampanjac i flašom *Loran-Perijea* u kofi s ledom, već su popile sav merlo. „Od džentlmena kod bara“, objasnio je uz nežni osmeh i podigao obrvu tako da je ponosno stajala iznad čaša. Otvorio je stalak ispod ruke i stavio kofu na njega.

Džes se okrenula i odmah kroz masu pogledala u oči doktora Zaka Fostera. Nije imala pojma da je on uopšte u Norfoku.

On je prosto gledao u nju i čekao, nepomičan.

Te večeri prošlo je tačno godinu dana od njihovog prvog susreta kod stepenica hrama u šumi u Holkam Parku, gde su bili na venčanju zajedničkog prijatelja. Kada ga je prvi put ugledala, očaravao je malu publiku nekom medicinskom pričom, ali, naravno, to je bila takva priča da ona nije mogla da se nada da će je makar dopola ispratiti posle dve čaše vina. Tako je, umesto da se smeje sa ostalima, Džes otišla i motala se oko stuba kao u nekoj tragičnoj ulozi statiste u produkciji *Otela* na otvorenom, slušala ga kako priča i pitala se da li je on možda poznata ličnost, ili bar u srodstvu s nekim ko jeste. Imao je nekakvu auru – ili je to možda bilo zato što je bio neverovatno zgodan i nadaleko najharizmatičniji gost na venčanju. Inače nije reagovala na muškarce koji privlače pažnju na takav način, i samo zbog toga znala je da on ima potencijal da definitivno bude *Nepodesan*. Ali do tada je, naravno, on spazio nju kako ga pijano gleda i – možda i razumljivo – protumačio to kao otvoreno nabacivanje.

Na kraju su se ljubili na stepeništu hrama u ponoć dok je vatromet eksplodirao u pozadini, a Džes se setila da se tada u sebi nasmešila i pomislila: *Ovo je prilično savršeno*. I dalje je imala ožiljak od ogrebotine na leđima koju je zadobila samo nekoliko sati kasnije od jednog posebno kvrgavog dela hrastove kore.

Posle toga proveli su uzbudljivih i opčinjavajućih četrdeset osam sati zajedno, iako se Džes razočarala kada je saznala da je Zak, zapravo, povremeni posetilac Norfoka. Njegovi roditelji nedavno su se preselili u Dersingam, ali on je živeo u Belsajz Parku u Londonu i radio kao doktor u Urgentnom centru u Univerzitetskoj bolnici. Njegove nesređene smene i česta dežurstva, u kombinaciji sa Džesinim poslovnim obavezama, trebalo je da ukazuju na to da je ta veza bila gotova i pre nego što je počela – pritom ne uzimajući u obzir Zakov poprilično jednak razvod koji tek što je došao do gorkog kraja posle nekoliko meseci produžene rasprave o raznoj finansijskoj imovini.

Sada ili nikada

Međutim, kako se ispostavilo, oboje su bili posvećeni tome da veza uspe. Džes bi posećivala Zaka u Londonu tokom svojih slobodnih dana, a Zak bi putovao do Norfoka tokom svojih. Upoznala je njegove roditelje. On se rukovao s njenom sestrom na jednom krštenju. Stvari su napredovale zdravije nego što je očekivala na početku.

Do ovog dana, Džes je jedino videla slike njegove bivše žene sakrivene u raznim albumima na njegovoj stranici na *Fejsbuku* – bila je visoka i plava, s aristokratskom vilicom i napućenim usnama koje su mogle biti samo proizvod dermalnih filera. Koliko je Džes shvatila, Oktavija se napola bavila svime – bila je dizajner nakita, kolumnista u magazinu *Tatler*, potpuno luda. Jedna od onih žena koje nose šorts s velingtonkama i vole da pucaju u patke vikendom.

Džes je po svim važnijim merilima bila Oktavijina potpuna suprotnost, i znala je da je to delimično razlog zašto se uopšte i svidela Zaku. To joj je i priznao – da ga je opčinilo što je drugačija – ali kako je vreme prolazilo, to ju je sve više brinulo, jer vrednost novine ume da izbledi s vremenom.

Naravno, imao je i on svoje mane – bio je impulsivan i imao užasnu narav; umeo je da je kontroliše i gleda s visine. Džes se uvek u sebi pitala kakvu su ulogu na kraju igrale ove osobine u njegovom razvodu, najviše zato što je Zak voleo da zaobiđe temu razloga njihovog rastanka i, ako bi ga primorala, samo bi ponavljao frazu *nepremostive razlike*, a nikada ne bi ostao dovoljno miran da joj, zapravo, pruži objašnjenje.

Međutim, Džes je u poslednje vreme otkrila da se Zakova definicija nepremostivih razlika pomalo razlikuje od njene, pošto se činilo da obuhvata često neverstvo – što je ona smatrala zasebnom kategorijom među razlozima bračnog sloma, jer teško da je to bilo isto kao prepucavanje o kućnim poslovima ili neslaganje s tazbinom.

Ana je već počela da sipa *loran-perije* u čaše za šampanjac. „Neće škoditi samo da probamo“, promrmljala je, skoro u bradu, pa se Džes osetila pomalo krivom, pošto je Ana obično bivala pravi primer samokontrole.

Sklonivši privremeno pogled sa Zaka, Džes je odugovlačila dok je tražila potporu, pa se nagla ka Ani. „Saznala sam pravi razlog zašto su se Oktavija i Zak razveli, i razlikuje se od sažetih crtica Zaka Fostera.“

„Oh“, rekla je Ana, kao da su pričale o lokalnoj zvezdi, a ne Džesinom momku. „Hajde – iznenadi me. Tajni fetišista? Kockar? Fanatik za reptile?“

Džes nije bila sigurna da li Ana misli na Oktaviju ili Zaka, iako nije mogla da odoli da se ne nasmeši sklonosti svoje drugarice da sve pretvori

u trač-partiju. Odmahnula je glavom. „Ništa od toga. Zak je uhvatio Oktaviju u toaletu u *Barbikanu*. Jebala se s njegovim bratom.“

„Isuse“, naglasila je Ana dok je pokušavala da svari tu vest pomoću povećeg gutljaja *loran-perijea*.

„Da“, rekla je Džes i klimnula glavom. Nije još imala priliku da razgovara s dotičnim o ovom specifičnom razvoju u sudskoj sagi razvoda Zaka Fostera, pošto je za to saznala tek prethodne noći. Čula je nemarni komentar u grupnom razgovoru, pa je kasnije bila primorana da bukvalno ispituje svog nesvesnog doušnika da bi stekla potpuniju sliku.

„Njegovog brata? U *Barbikanu*?“, rekla je Ana kao da je pokušavala da odluči šta je gore – to što je ostala u porodici, ili što je počinila zločin protiv scenske umetnosti*.

Džes je odmahнула glavom. „Znam.“

Izглеda da je Zak zakasnio na večernje izvođenje *Boema*, a Oktavija i njegov brat ušuškali su se za barom i pretpostavili da on uopšte ne dolazi. Kasniji okršaj u toaletu bio je, prema izveštajima, takođe pravi operski spektakl. Šest nedelja kasnije, Zak je podneo zahtev za razvod braka, a brat mu je u to vreme već pobegao u San Francisco da se probije u svetu onlajn-igara.

„Prokletstvo“, rekla je Ana i uzdahnula. „Jadan Zak.“

Ana je bila Zakova velika obožavateljka, što je poticalo od činjenice da je on bio drugačiji od Džesinih prethodnih momaka, koji su, iako poprilično slatki, imali kreativnu interpretaciju stalnog zaposlenja u koje su uključivali stalno igranje na konzolama, picu i Džesinu kreditnu karticu. U Aninim očima, ne samo to što je Zak imao pravi, plaćeni posao već i što je bio dovoljno istrajan da završi medicinski fakultet pre nego što je napredovao i postao specijalista, bilo je dovoljno da se prenebregnu njegove razne mane (iako ju je sigurno zaneo i njegov opojni šarm, svetlucavi beli zubi i to što je s majčine strane vukao korene iz Andaluzije, pa je genetski bio predodređen da nasledi špansku lepotu koja više pristaje filmskoj zvezdi nego doktoru).

„Zašto bi sakrio takvo nešto od mene?“, rekla je sada Džes. „Prevarila ga je, a on mi nikada nije rekao.“

---

* *Barbikan* je kulturni centar u Londonu u kom se održavaju koncerti, predstave, projekcije filmova i izložbe. (Prim. prev.)